

EN UAFHÆNGIG
ANALYSE AF
ET EFTER TO
SKRIDT SKRIDT
FREM TILBAGE
FINANSLOVS
FORSLAGET
FOR 2017

timbuktu
FONDEN

TIMBUKTU
FONDEN
OG JESPER
HELDGAARD
SEPTEMBER
2016

FFL2017
HIGHLIGHTS

DENNE ANALYSE VISER BLANDT ANDET AT

DANMARK ER STADIG DEN STØRSTE modtager af dansk udviklingsbistand:
I 2017 vil næsten 3 mia. kr. gå retur til Danmark til at modtage flygtninge

Færre asylansøgere medfører ikke et tilsvarende fald i udgifter til **FLYGTNINGEMODTAGELSE**
fordi udgiften pr. flygtning finansieret af udviklingsbistanden, er **MER EN FORDOBLET**

Danmark vil i 2017 kun bruge **0,57% AF VORES BNI** på at skabe udvikling i fattige lande

De seneste 4 år er dansk bistand til **AFRIKA NÆSTEN HALVERET** og faldet fortsætter

De seneste års besparelser truer **DANMARKS GLOBALE OMDØMME**
OG DEN SÆRLIGE STATUS I FN det har taget årtier at bygge op

2016-besparelsen på 30 pct. på bistanden gennem danske **NGO'ER ER GJORT PERMANENT**

Nye og uklare opgørelsesmetoder gør det svært at skelne mellem **SPIN OG FAKTA**

VELKOMMEN TIL EN NY BARSK VIRKELIGHED

Det finanslovsforslag for 2017, som Venstre-regeringen fremlagde 30. august, vil betyde, at dansk udviklingsbistand i flere år frem reduceres til 0,7 pct. af BNI – og dermed havner på niveauet fra omkring 1980. Der lyder ingen protester fra de andre partier i blå blok, og reaktionerne fra partierne i rød blok tyder ikke på, at et regeringsskifte vil ændre meget på dét.

Samtidig fortsætter Venstre-regeringen med at bruge udviklingsbistanden til at finansiere modtagelse af asylmodtagere så meget, som de internationale retningslinjer overhovedet tillader. Og regeringen lægger ikke skjul på, at den er parat til at afprøve reglerne til det yderste.

Løftede pegefingre fra OECD DAC

I sin 2016-gennemgang af det danske udviklingssamarbejde, der blev offentliggjort i juli, advarede OECD DAC om, at regeringen – med kombinationen af besparelser og øget brug af udviklingsbistand til at modtage flygtninge i Danmark – sætter Danmarks gode internationale omdømme på spil. OECD DAC-rapporten havde som tidligere rapporter megen ros til det danske udviklingssamarbejde, men også usædvanligt mange løftede pegefingre og advarsler.

Bundlinjen er, at Danmarks traditionelle, langsigtede, fattigdomsorienterede udviklingssamarbejde er betydeligt svækket..

Bistanden til Afrika rasler ned, og store og små danske civilsamfundsorganisationer, der i årevis har kunnet basere deres langsigtede partnerskaber i Syd på flerårige rammeaftaler med Danida, aner ikke, om der overhovedet er Danida-penge til dem fra 2018.

Trods besparelser er der blevet plads til at øge den danske indsats på nogle områder, der – som i tråd med det nye mantra i udviklingssamarbejdet – kan gavne Danmarks interesser. Det handler f.eks. om en øget indsats i nærområder for at dæmme op for migration og om at

De øgede udgifter til flygtninge inden for Danmarks grænser strider imod Danmarks centrale mål for samarbejdet med udviklingslandene.

OECD DAC'S 2016-GENNEMGANG AF DET DANSKE UDVIKLINGSSAMARBEJDE

involvere private virksomheder i bestræbelserne på at skabe bæredygtig og markedsdrevet vækst.

'Ekstra penge' trods besparelser?

Pengene til de nye indsatser lanceres som 'ekstra penge' på en baggrund, der bliver mere og mere uigennemskuelig. For omlægnin-gen af og uklarheden omkring budgetlinjer og opgørelsesmetoder for Danmarks udviklingsbistand har de seneste år taget et omfang, der gør det særdeles vanskeligt at sammenligne fremtidens bistand med fortidens, og vide om det virkelig passer, at "der bliver ovenikøbet 2 milliarder kroner ekstra at gøre godt med til verdens fattige", som det begejstret hed i pressemeddelelsen fra Udenrigsministeriet den 30. august ved lanceringen af Venstre-regeringens finanslovsforslag for 2017.

Denne minianalyse er et forsøg på at fremlægge de faktiske konsekvenser af Venstre-regeringens udviklingspolitik, som den kommer til udtryk i finanslovsforslaget for 2017.

FORLØBET DET SENESTE HALVE ÅR

Områder	Rød FFL 2015	V FFL 2017	Ændring	I %
Bilateral bistand	6.354,3	2.767,2	-3.587,1	-56,4
Bistand gennem danske civilsamfundsorganisationer	1.103	740,2	-362,8	-32,9
Naturressourcer, energi og klimaforandringer	652	320	-332	-50,9
Forskning og oplysning ¹⁾	376	63	-313	-83,2
Multilateral bistand gennem FN m.v.	1.629,1	1.039	-590,1	-36,2
Udviklingsbanker, -fonde og EU	1.941,6	1.731,4	-210,2	-10,8
Partnerskaber for bæredygtig vækst ¹⁾	0	1.299,2	+1.299,2	
Humanitær bistand	1.775	1.900,0	+125	+7,0
Reserver	100	-890,2	-990,2	
I alt §06.3	13.931	8.969,8	-4.961,2	-35,6
Fællesskabsfinansieret EU-bistand	1.044,1	1.307,0	+262,9	+25,2
Udgifter til modtagelse af flygtninge i Danmark	980,1	2.675,6	+1.695,5	+173
Administration + i øvrigt under ulandsrammen	937,8	930,1	-7,7	-0,8
Reserve på §35		1.135		
Total ulandsrammen	16.893	15.017,5	-1.875,6	-11,1

DANSK BISTAND FRA AUGUST 2014 TIL AUGUST 2016

NOTE ¹⁾ Tilskuddet til forskning er fra 2017 flyttet fra §6.35 i finansloven til den nye §6.38: Partnerskaber for bæredygtig vækst

2. MAJ Ambassadør Peter Taksøe-Jensens rapport om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik offentliggøres. Et overordnet budskab er, at det i højere grad skal være danske interesser, der lægges til grund for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder udviklingsbistanden. Rapporten kritiserer ikke besparelserne i udviklingsbistanden, men at så stor en del af bistanden bruges i Danmark til at modtage flygtninge.

18. JUNI Udkast til ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde, Verden 2030. #voresDKaid, offentliggøres af udenrigsminister Kristian Jensen på Folkemødet på Bornholm. Ministeren vil bl.a. have virksomheder og andre private aktører mere involveret og sætte øget fokus på migration, herunder hjemsendelse af afviste flygtninge.

22. JULI OECD DAC offentliggør sit Peer Review af det danske udviklingssamarbejde. Selv om der – som altid – er ros til Danmark, er rapporten usædvanligt kritisk og konkluderer, at de seneste års besparelser og massive brug af udviklingsbistand til at finansiere modtagelse af flygtninge i Danmark kan true Danmarks internationale omdømme.

30. AUGUST Venstre-regeringen offentliggør sit Finanslovsforslag for 2017, sin 2025-plan og sine udviklingspolitiske prioriteter 2017-2020.

PARTNERSKABER FOR BÆREDYGTIG VÆKST

Hvis man tror, at markedskræfter og økonomisk vækst alene skaber udvikling uden en velfungerende stat, er det som at købe en ny flot bil, men glemme, at der skal være veje at køre på, færdselsregler og benzinstationer.

“ TIM WHYTE, GENERALSEKRETÆR FOR MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE, I ALTINGET 22. SEPTEMBER 2016

KINA **BANGLADESH**
BRASIL IEN MEXICO
KENYA INDONES IEN
GHANA SYDAFRIKA
MYANMAR TYRK IET
COLOMBIA VIETNAM

BLANDT DE 12 LANDE, PROGRAMMERNE ‘PARTNERSKABER FOR MARKEDS-
DREVET VÆKST’ OG ‘VÆKSTRÅDGIVERE’ FORELØBIGT ER RULLET UD I, ER KUN TO
– BANGLADESH OG MYANMAR – BLANDT VERDENS MINDST UDVIKLEDE LANDE.

Med en helt ny post på finansloven, §6.38, “Partnerskaber for bæredygtig vækst”, signalerer regeringen sit øgede fokus på at skabe “vækst og beskæftigelse ved at mobilisere og katalysere privat kapital og bringe danske virksomheder, investorer samt danske løsninger i spil.” I alt afsættes 1.229 mio. kr. af den danske udviklingsbistand i 2017 på kontoen. Om det er en opskrivning i forhold til tidligere år, er vanskeligt at gennemskue. Kontoen samler nemlig en række aktiviteter, der hidtil har været spredt ud på andre konti. F.eks. op-træder hele forskningsbevillingen nu her, selv om Danmark fortsat vil støtte udviklingsforskning i bl.a. sundhed og uddannelse. Også bevil-lingerne til Ulandssekretariatet og til 3F’s aktiviteter i udviklingslande er kommet på denne konto i stedet for – som hidtil – at stå i selskab med andre danske civilsamfundsorganisationer.

Ekstra penge – bl.a. til IFU

Investeringsfonden for Udviklingslandene (IFU) er tiltænkt en central

rolle i bestræbelserne på at styrke offentlig-private partnerskaber og geare investeringer i udviklingslandene. Til de formål får IFU til-ført 300 mio. kr. ekstra. Også bevillingerne til vækstrådgivere og til myndighedssamarbejder får tilført ekstra penge.

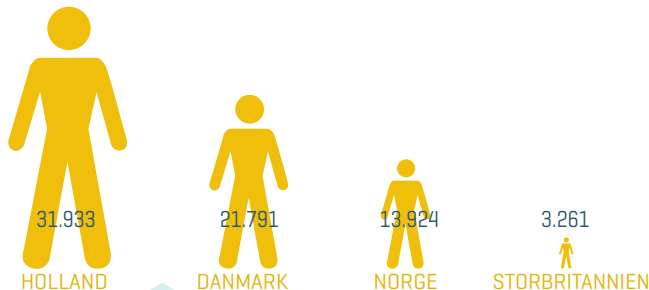
OECD DAC: Husk fattigdomsorienteringen

Regeringens øgede fokus på det private erhvervsliv fik et par adva-rende ord med på vejen i OECD DAC’s seneste gennemgang af det danske udviklingssamarbejde.

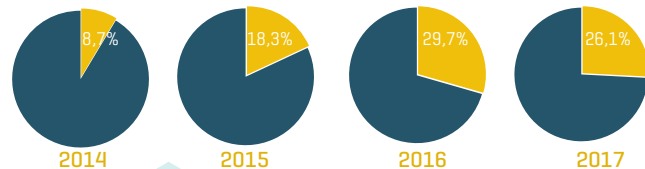
OECD DAC advarede dels imod, at denne type bistand har det med at trække bistanden mod rigere lande og befolkningsgrupper, og at det kan true den fattigdomsorientering, der har været dansk bi-stands kendetegn. Dels om, at erfaringerne med privat sektor-bistand – også de danske – er særdeles blandede og mest nega-tive. F.eks. har effekten – især i forhold til fattigdom – vist sig svær at dokumentere.

FFL2017 FLYGTNINGE MODTAGELSE

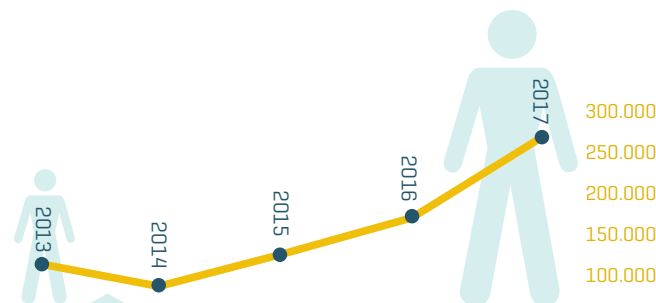
DANMARK TESTER GRÆNSER FOR KREATIV BOGFØRING

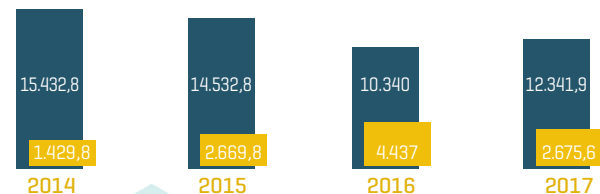
UDGIFT I DOLLAR PR. FLYGTNING FINANSIERET OVER UDVIKLINGSBISTANDEN

UDGIFTER TIL FLYGTNINGE FINANSIERET OVER UDVIKLINGSBISTANDEN I %

GENGEMSNITSPRIS I KR. PR. ASYLANSØGER I DANMARK

DANMARKS SAMLEDE UDVIKLINGSBISTAND OG UDGIFTER TIL FLYGTNINGE I MIO. KR.

Danmark er de seneste år blevet den suverænt største modtager af dansk udviklingsbistand, og det bliver der ikke ændret ved i 2017 – heller ikke selv om antallet af asylansøgere nu ser ud til at falde dramatisk. Forklaringen er ikke, at der bruges flere penge pr. flygtning, men at Venstre-regeringen målrettet finansierer en stadig større del af flygtningeudgifterne ved hjælp af udviklingsbistanden.

I Finanslovsforslaget for 2017 står direkte: "Der er i forhold til tidligere år identificeret flere udgiftsområder vedrørende modtagelse af flygtninge, der i henhold til OECD/DAC-reglerne kan medregnes som udviklingsbistand."

De nye poster, der fremover skal finansieres af udviklingsbistanden, er f.eks. udgifter til hjemsendelse af flygtninge og til Flygtningenævnets sekretariat. Den udvidelse i sig selv betyder, at den del af

flygtningeudgifterne, som kan opgøres som udviklingsbistand, stiger med 377 mio. kr. i 2017. Finanslovsforslaget varslar oven i købet, at mere er på vej: "Der vil frem mod ændringsforslagene ske en yderligere konsolidering af mulige udgiftsområder og beløb, der kan opgøres som udviklingsbistand."

Den udvidede brug af udviklingsbistanden til flygtninge har ifølge Altinget på få år fordoblet udgiften pr. flygtning. Det har dramatiske konsekvenser: Hvis udgiften pr. flygtning fra 2016 var blevet videreført uændret i 2017, ville halveringen i skønnet over antallet af flygtninge til Danmark i 2017 fra 20.000 til 10.000 have tilført den egentlige udviklingsbistand næsten 1,8 mia. kr. Med de øgede udgifter pr. flygtning tilføres den egentlige udviklingsbistand i stedet kun det halve, ca. 900 mio. kr.

FFL2017
FLYGTNINGE
MODTAGELSE

UIGENNEMSIGTIGE REGLER OG ADMINISTRATION

Det er simpelthen umuligt at gennemskue, hvordan ministeriet (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet red.) hele tiden kan bruge relativt flere bi-standspenge i Danmark, vel at mærke uden der på noget tidspunkt har været taget politisk stilling i Folketinget til det.

“ MARTIN LIDEGAARD (R), UDVIKLINGSORDFØRER, I ALTINGET 9. SEPTEMBER 2016

HISTORISK DANSK STOP FOR KVOTEFLYGTNINGE – OGSÅ DE HANDICAPPEDE

Danmark har siden 1978 taget imod de flygtninge, som FN's flygtningehøjkommissariat, UNHCR, har bedt Danmark tage imod. Men det er slut nu. I sin 2025-plan har Venstre-regeringen gjort det klart, at Danmark stopper med at tage imod de såkaldte kvoteflygtninge resten af 2016, i alt 491, og på ubestemt tid.

I årevis har Danmark modtaget 500 kvoteflygtninge om året, heriblandt ca. 30, der er handicappede eller på andre måder ekstremt sårbare. Også dem lukker Danmark nu for. Med opbakning fra Socialdemokraterne.

Det er OECD DAC, der har fastsat hvilke udgifter til flygtningemodtagelse, udviklingsbistanden kan bruges til at finansiere. Reglerne er flere år gamle og meget uklare, og OECD har nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med anbefalinger til at sikre, at reglerne tolkes ens i de forskellige lande. Danmark er repræsenteret i arbejdsgruppen, men den danske regerings holdning til, hvordan reglerne bør tolkes, har det ikke været muligt at få oplyst.

I Danmark er det Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet – og ikke Udenrigsministeriet, der tolker reglerne og fastlægger de modtageudgifter, udviklingsbistanden skal finansiere. Hvordan det sker, er det heller ikke muligt at få oplyst.

Men ministeriets praksis har fået skarp kritik. Ifølge Altinget mener OECD's ekspert på området, Yasmin Ahmad, at den danske praksis

på flere områder er i strid med OECD-reglerne, og hun bebuder, at OECD vil kigge på ”det danske eksempel”.

Til – eller over – kanten?

Altinget har – bl.a. via aktindsigt – fremskaffet oplysninger om de betænkelige udgiftsposter til flygtninge, der finansieres over udviklingsbistanden, og konsekvenserne af det:

- ▶ Tekniske budgetændringer har på to år flyttet ca. 2 mia. kr. fra udviklingsbistanden til integrationshjælp i danske kommuner.
- ▶ Pengene er brugt til, f.eks. jobtræning og danskundervisning, selv om OECD-reglerne siger, at udgifter til ”at integrere flygtninge i donorlandets økonomi” ikke må tælle med som udviklingsbistand.

1 MILLIARD KR. EKSTRA TIL NÆROMRÅDERNE

Et præcist svar for anvendelsen af danske udviklingsmidler til indsatser i nærområder kan ikke fremskaffes. Det skyldes, at hverken Udenrigsministeriet, FN-organisationer eller OECD/DAC anvender begrebet "nærområder".

“UDENRIGSMINISTERIETS SVAR TIL FOLKETINGETS
UDENRIGSUDVALG 10. SEPTEMBER 2015

525 mio. kr. i 2016 og 475 mio. kr. i 2017. Så meget annoncerede regeringen ved fremlæggelsen af finanslovsforslaget for 2017, at Danmark vil bruge ekstra til at hjælpe flygtninge i nærområderne "for at undgå, at sult og nød driver dem til Europa." Fokus er især på Syrien og dets nabolande, men også på Irak og afrikanske lande som Libyen. Den ekstra indsats i 2016 finansieres af penge, der var afsat til flygtningemodtagelse i Danmark, men som er blevet 'til overs', fordi antallet af flygtninge er lavere end ventet. Pengene til den ekstra nærområdeindsats i 2017 afsættes rent teknisk som en reserve på finansloven.

Ingen tal for den samlede nærområdeindsats

Selv om både den nuværende og tidligere regeringer i flere år har talt om at opprioritere den danske indsats i nærområderne, er det umuligt at se, om nærområderne reelt har fået – og får – flere midler.

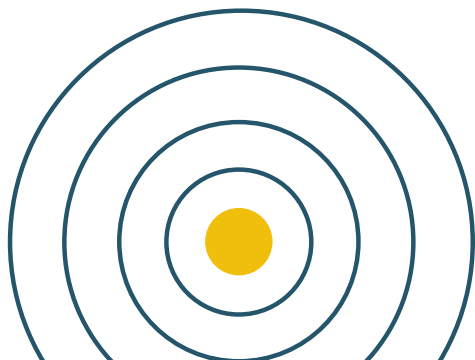

DET ER ET DEFINITIONSSPØRGSMÅL, OM VENSTRE-REGERINGENS EKSTRA PENGE TIL NÆROMRÅDER REELT ER EKSTRA

Årsagen til det kan findes i et svar fra Udenrigsministeriet til Folketingets Udenrigsudvalg 10. september, 2015. [Se citeret ovenfor] Der findes hverken i finansloven, i Danidas årsberetninger eller i OECD/DAC-opgørelserne en post, der omfatter "indsatser i nærområder". Udenrigsministeriet har derfor – ifølge svaret til Udenrigsudvalget – valgt at definere den danske indsats i nærområder som værende lig med Danmarks humanitære indsats, der "langt overvejende er rettet mod internt fordrevne, flygtninge og berørte lokalsamfund i det, man normalt definerer som nærområder." I svaret gør Udenrigsministeriet dog opmærksom på, at flere andre dele af udviklingsbistanden går til nærområder. Men de er spredt ud over mange forskellige poster og kan ikke opgøres samlet. I en kommentar i Altinget kvitterede Dansk Flygtningehjælps generalsekretær, Andreas Kamm, for den ekstra nærområdeindsats, men tilføjede: Det er imidlertid ikke "nye penge".

FFL2017
 HUMANITÆR
 BISTAND

NÆROMRÅDEMIDLER BOOSTER DEN HUMANITÆRE INDSATS

Danmarks faldende bevillinger til multilaterale partnere svækker sammenhængen mellem den humanitære indsats og udviklingsindsatsen.

“ OECD DAC'S 2016-GENNEMGANG AF DET DANSKE UDVIKLINGSSAMARBEJDE

2014

-41.000.000 KR

2015

TRODS VENSTRE-REGERINGENS MÅL OM AT ØGE DEN
HUMANITÆRE BISTAND, FALDT DEN FRA 2014 TIL 2015

Venstre-regeringen har fra start understreget, at Danmarks humanitære bistand ville blive friholdt trods besparelserne på den samlede udviklingsbistand. I 2016 blev den samlede humanitære bevilling hævet med 50 mio. kr. til 1.825 mio. kr. I 2017 lægges der op til en yderligere stigning på 75 mio. kr. til 1.900 mio. kr. Med beslutningen om at afsætte ekstra midler til nærområder – og at kontere dem som humanitær bistand – kan regeringen – på én gang og for de samme penge – bryste sig af at øge indsatsen i nærområderne og af at afsætte de højeste beløb nogensinde på finansloven til humanitære indsatser: 2.350 mio. kr. i 2016 og 2.375 mio. kr. i 2017.

Men bliver rekorden til virkelighed?

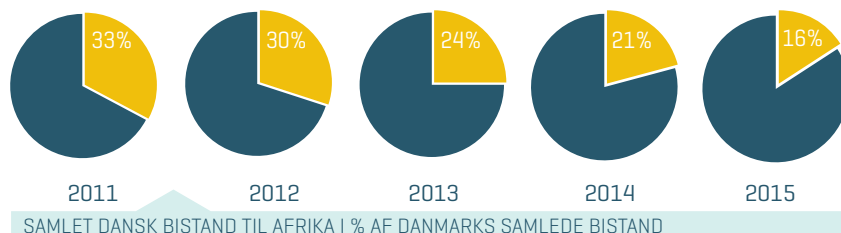
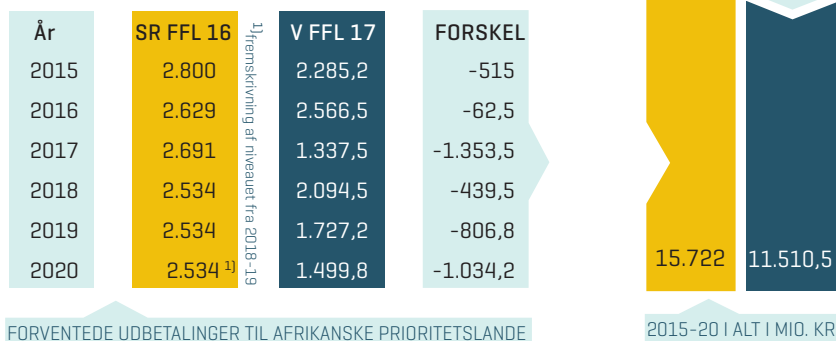
Spørgsmålet er imidlertid, om de reelle udbetalinger til humanitære formål også kommer til at sætte rekord. Som OECD DAC-gennemgangen af Danmarks udviklingssamarbejde minder om, udgør den humanitære bevilling på finansloven kun en del af Danmarks samlede, humanitære bistand. Typisk fører akutte kriser i løbet af året til ekstraordinære humanitære bevillinger. I 2014 lagde ekstraordinære humanitære bevillinger således næsten 50 pct. oven i den humanitære kasse. Men med de seneste års besparelser er der blevet færre ubundne midler til ekstraordinære indsatser, advarer OECD DAC. Bekymringen understreges af, at Danmarks samlede humanitære bistand faldt med 41 mio. kr. fra 2014 til 2015.

**FFL2017
FOKUS PÅ
AFRIKA**

BISTAND TIL AFRIKA PÅ YDERLIGERE RUTSJETUR

VORES AMBITION ER AT BRUGE EN STØRRE
ANDEL AF UDVIKLINGSBISTANDEN I AFRIKA.

UDENRIGSMINISTER KRISTIAN JENSEN, KRONIK I POLITIKEN, 5. FEBRUAR 2016

I 2015 var den samlede, danske udviklingsbistand til Afrika på 2,793 mia. kr. Det laveste beløb i mange år. Og kun godt 100 mio. kr. mere end de 2,669 mia. kr., der i 2015 gik retur til Danmark til at modtage flygtninge. Afrikas andel af den samlede danske bistand nåede i 2015 ned på historisk lave 16 pct. – mod mere end det dobbelte – 33 pct. – så sent som i 2011.

Yderligere fald i vente

Der er ikke udsigt til, at Afrikas andel af dansk udviklingsbistand vil

stige. En sammentælling af de forventede udbetalinger til Danmarks prioritetslande i Afrika, som de fremgår af finanslovsforslaget for 2017, viser en ujævn, men dog klart faldende tendens frem til 2020.

En sammenligning med de forventede udbetalinger i det finanslovsforslag for 2016, som blev forberedt af den tidligere SR-regering, viser, at V-regeringens besparelser på udviklingsbistanden i perioden 2015-2020 koster de danske prioritetslande i Afrika mere end 4,2 mia. kr.

MINDRE VÆGT PÅ GRUNDPILLEN I DANSK UDVIKLINGSBISTAND

0,26%

Danmark har historisk høstet international anerkendelse for at fokusere sin udviklingsbistand til de fattigste lande. Så sent som i OECD DAC's 2016-gennemgang af det danske udviklingssamarbejde roses Danmark for at yde 0,26 pct. af sit BNI til mindst-udviklede lande. Det er langt over FN-målet på 0,15-0,20 pct. – og endnu længere over DAC-landenes gennemsnit på 0,09 pct. Men DAC advarer også om, at denne grundpille i dansk udviklingssamarbejde er truet af flere forhold – og først og fremmest af, at omkring 30 pct. af det danske bistandsbudget bliver brugt i Danmark til at modtage flygtninge.

Fraregner man bistanden via EU og ser på resten af den multilaterale bistand, der primært kanaliseres via FN, så er den multilaterale bistand faldet fra 32 pct. i 2004 til 11 pct. i 2015. Det er uholdbart, at man 'udsulter' den del af det multilaterale system, som skal sikre, at vi når verdensmålene og realiserer en bæredygtig udvikling.

“ FN-FORBUNDETS HØRINGSSVAR TIL LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM INTERNATIONALT UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Venstre-regeringen lægger nu op til en permanent lavere ambition for fattigdomsorienteringen af dansk bistand. I sit udkast til ny strategi foreslås, at Danmarks bistand til de mindst-udviklede lande skal udgøre 0,2 pct. af BNI.

FN

5 SKRIDT TILBAGE OG ET ENKELT FREM

Bevillingerne til FN-programmer og -organisationer stiger en smule fra 2016 til 2017. Fra 945 mio. kr. i 2016 til 1.039 i 2017. Det kommer især FN's Udviklingsprogram (UNDP) og FN's Befolkningsfond (UNFPA) til gode. Stigningerne sker dog på baggrund af de voldsomme fald i 2016. Så sent som i 2015 var de samlede FN-bevillinger på 1.629 mio. kr. – 490 mio. kr. mere end i 2017. Og selv om både UNDP og UNFPA står til en stigning i 2017, er der langt til det årlige bidrag fra Danmark, også UNDP og UNFPA har været vant til på finansloven frem til og med 2015. Det kalder FN-forbundet en 'udsultning' og advarer samtidig imod regeringens forslag om, at Udenrigsministeriet ikke længere skal fremlægge udgiftsrammer fordelt på multi- og bilaterale indsatser, for det vil skjule udsultningen af den multilaterale bistand.

2016-BESPARELSE BLIVER PERMANENT

År	SR FFL 16	V FFL 17	FORSKEL
2016	1.103	758	-345
2017	1.103	740	-363
2018	1.103	736	-367
2019	1.103	736	-367
2020	1.103	736	-367

PLANLAGT CIVILSAMFUNDSBISTAND I MIO. KR.

Besparelserne er en midlertidig ting... Når Peter Taksøe-Jensen, vores ambassadør i Indien, senest 1. maj har afleveret sin redegørelse med anbefalinger til den samlede danske udenrigspolitik, så skal vi have diskussionen om, hvordan den langsigtede strategi for dansk udviklingspolitik og -bistand skal se ud. Jeg kan og vil ikke love flere penge til alle. Men det arbejde, Danske Handicaporganisationer laver, er afgjort noget af det, jeg mener, vi skal prioritere. Lad os tage debatten efter 1. maj. Vi er ikke argument-resistente. Vi lytter gerne.

“ MICHAEL AASTRUP JENSEN, VENSTRES UDVIKLINGSPOLITISKE ØRDFØRER, TIL DANSKE HANDICAPORGANISATIONER, FEBRUAR 2016

Ledende Venstre-folk har flere gange antydnet, at 2016-besparelserne på bistanden via danske civilsamfundsorganisationer på mere end 30 pct. var midlertidige. Der er da også i finanslovsforslaget for 2017 afsat lidt flere penge end i 2016 til Danske Handicaporganisationer de kommende år, men de ekstra penge i 2017 til puljer som den, Danske Handicaporganisationer administrerer, bliver taget fra de organisationer, der nu har flerårige rammeaftaler med Udenrigsministeriet.

De seneste års besparelser betyder, at civilsamfundsorganisationerne samlet står til at modtage 1,809 mia. kr. mindre i perioden 2016-2020 end i det finanslovsforslag for 2016, som blev forberedt af den tidligere SR-regering.

Usikker fremtid for de store

0 kr. Det er hvad der står ud for store organisationer som MS Action-Aid Denmark, Folkekirkens Nødhjælp og Dansk Røde Kors i finanslovs-

forslaget fra 2018 og frem. Forklaringen er, at aftalerne med alle 17 rammeorganisationer opsiges med udgangen af 2017. I stedet vil Udenrigsministeriet igennem en åben ansøgningsrunde afgøre hvilke organisationer, der fra 2018 og fremover skal have partnerskabsaftaler (rammeaftaler) med Udenrigsministeriet. Ingen af de organisationer, der hidtil har haft flerårige aftaler om at modtage mellem 7 og 110 mio. kr. fra Danida, aner altså, hvad fremtiden byder på fra 2018.

I kortere snor?

Venstre-regeringen har ikke lagt skjul på, at "ansøgningsrunden forventes at styrke sammenfaldet mellem organisationernes aktiviteter og danske udviklingspolitiske prioriteter". Det fremgår både af udkastet til ny strategi og af finanslovsforslaget. Og udmeldingen har skabt usikkerhed om, hvorvidt de danske civilsamfundsorganisationer i højere grad skal rette ind efter den siddende regering for at modtage Danida-midler.

FFL2017 VÆRD AT BEMÆRKE

Der er jo samlet set stadig tale om en besparelse, som nu blot bliver lidt mindre. Det bliver solgt som en investering i diplomatiet, men det er jo snyd. Samlet set ændrer det ikke på en tjeneste, der er blevet skåret med 33 pct. over en 15-årig periode. Dette forslår jo lidt som en skrædder i helvede. Der skal helt andre midler til.

PROFESSOR MARTIN MARCUSSEN, KØBENHAVNS UNIVERSITET, MORGENAVISEN JYLLANDS-POSTEN 29. AUGUST 2016

UDENRIGSTJENESTEN

ER DE EKSTRA PENGE EKSTRA?

”Det er første gang i 15 år, at der kommer flere penge til den klassiske drift af udenrigstjenesten,” proklamerede en stolt udenrigsminister Kristian Jensen i Morgenavisen Jyllands-Posten ved lanceringen af finanslovsforslaget for 2017. Udtalelsen kom, fordi regeringen næste år afsætter 35 mio. kr. ekstra stigende til 70 mio. kr. årligt fra 2018 til udenrigstjenesten.

De ekstra penge skal dog – som kritikere påpegede – ses i lyset af, at Udenrigsministeriets samlede årlige bevilling til drift fra 2000 til 2016 er faldet med 600 mio. kr., og at der – før den nye opskrivning – var forventet et yderligere fald på 200 mio. kr. om året frem mod 2019.

KULTUR

HELT UDE

I 2015 besluttede regeringen at lukke Center for Kultur & Udvikling (CKU), der blev oprettet i 1998 og modtog 40-50 mio. kr. om året til drift og til at støtte aktiviteter indtil udgangen af 2016. Nu er CKU ved at lukke. I finanslovsforslaget for 2017 er der afsat et rundt 0 på posten for kulturelt samarbejde i årene frem.

Og i Venstre-regeringens udkast til ny strategi for det danske udviklingssamarbejde er ’kultur’ ikke nævnt et eneste sted på de 30 sider.

KLIMA

DANMARK HELT FÆRDIG SOM KLIMADUKS

Den globale klimaaftale på COP21 i Paris i november 2015 med de store ambitioner rækker ikke ved sidste års massive besparelser på den danske klimaindsats. Regeringen fastholder f.eks., at det årlige danske bidrag til Klimapuljen, der skal gå til at indfri løfterne i COP21-aftalen, holdes på de 300 mio. kr. mod de 475 mio. kr. under den tidligere regering.

Regeringens lave prioritering af klimaområdet understreges af, at ’klima’ slet ikke er nævnt i den såkaldte 2025-plan, ”Helhedsplan – for et stærkere Danmark.”

UDVIKLINGSFORSKNING

NU MED FOKUS PÅ BÆREDYGTIG VÆKST

Den danske støtte til udviklingsforskning optrådte tidligere på en post i finansloven sammen med oplysning og kultur. Men tilskuddet holder nu flyttedag og optræder på den nye post 6.38: ”Partnerskaber for bæredygtig vækst”, hvor det er kommet i selskab med Investeringsfonden for Udviklingslandene (IFU) og Danida Business Finance mm. Et klart signal om, at forskningsmidlerne bl.a. vil blive fordelt – som det hedder i finanslovsforslaget – med henblik på ”at bane vejen for danske universiteters og dansk erhvervslivs eksport og internationaliseringsaktiviteter.”

Der er afsat 230 mio. kr. til forskningssamarbejde i 2017, 110 mio. kr. i hvert af de følgende år. Til sammenligning har den samlede danske støtte til udviklingsforskning i adskillige år ligget på omkring 300 mio. kr. om året.

FFL2017
SPIN ELLER
FAKTA

FAKTATJEK ER BLEVET SVÆRERE

Lægger næste års finanslov op til, at Danmark bruger flere eller færre penge på Afrika, på nærområder, på reel udviklingsbistand, på klima og miljø osv.? Det er enkle spørgsmål, som det burde være enkelt at besvare. Det er det bare ikke. Og det bliver sværere og sværere år for år. Nogle af grundene er tekniske og handler om forskellige og indviklede opgørelsesmetoder. Andre er mere politisk betonedede: F.eks. ændres opgørelsesmetoder for at sende bestemte politiske signaler. Eller forudsætningerne for opgørelser sløres eller holdes skjult. Uanset årsagen er usikkerheden med til at underminere det faktuelle grundlag for debatten om indholdet af det danske udviklingssamarbejde.

MINIGUIDE TIL FAKTATJEK

TILSAGN KONTRA UDBETALINGER

Den 11. maj 2016 lød det i et svar fra Udenrigsministeriet til Folketingets Udenrigsudvalg, at den samlede danske udviklingsbistand i 2015 landede på 15.377,8 mio. kr. Nogenlunde samtidig annoncerede OECD DAC, at den danske udviklingsbistand i 2015 landede på 17.255 mio. kr. Og trods forskellen på næsten 2 mia. kr. er begge tal faktisk rigtige.

OECD DAC-tallene dækker nemlig – som sædvanligt – over det beløb, Danmark udbetalte som udviklingsbistand i 2015. Tallet til Udenrigsudvalget, derimod, over regeringens bevillinger i 2015. Mange af disse bevillinger – eller tilsagn – dækker beløb, der først udbetales i de følgende år og derfor ikke regnes med i OECD DAC-tallet for samme år. I det tal medregnes til gengæld udbetalinger, der sker i henhold til tidligere års tilsagn. Langt de fleste tal i finansloven er tilsagnstal og kan derfor ikke én til én sammenlignes med tidligere års udbetalingstal. Det er også forklaringen på de umiddelbart mærkværdige konsekvenser af Venstre-regeringens straks-opbremsning i udviklingsbistanden allerede i 2015. Den havde til mål at nedbringe bistandsprocenten til 0,73 pct. af BNI i 2015. Alligevel havnede den på 0,85 pct. af BNI. Men straksopbremsningen fik faktisk bistandsprocenten ned på 0,73 pct. af BNI baseret på tilsagn i 2015. Men kun en del af de 2,85 mia. i sløjfede tilsagn stod til udbetaling i 2015. Øvelsen handlede derfor i høj grad om at nedbringe udviklingsbistanden de følgende år.

NYE KONTERINGER

Udsagnet til højre kom fra statsminister Lars Løkke Rasmussen i DR, 19. september, 2016, på vej til FN-generalforsamling i New York. Men passer det? Både og. Faktum er, at Danmarks humanitære bevilling med 2,35 mia. kr. i år bliver den største nogensinde. Og sådan er den i øvrigt også blevet 'solgt'.

For rigtigt at vurdere udsagnene skal man vide, at der ikke findes en officiel definition af bistand til nærområder. Hverken i Danmark eller internationalt. Danmark har nu valgt at sætte lighedstegn mellem Danmarks nærområdeindsats og Danmarks humanitære indsats. Det er på den ene side en klar udmelding. På den anden side er det måske lige smart nok at 'sælge' den som begge dele.

Vi løfter bevillingerne med 525 millioner i år til i alt 2,35 milliarder. Det er den største nærområde-indsats, vi nogensinde har givet i Danmark.

“ LARS LØKKE RASMUSSEN I DR, 19. SEPTEMBER 2016

FFL2017 SPIN ELLER FAKTA

ANDRE NYE KONTERINGER

Der er flere eksempler på, at penge flyttes fra de traditionelle konti til nye på finanslovsforslaget for 2017. Det mest iøjnefaldende er, at §6,38 har fået nyt navn: Partnerskaber for bæredygtig vækst, der samler en række indsatser, der hidtil har været spredt ud på andre konti, f.eks.:

- ▶ Investeringsfonden for Udviklingslandene
- ▶ Al udviklingsforskning
- ▶ Støtte gennem 3F og Ulandssekretariatet

Den nye konto sender et stærkt politisk signal, men gør det endnu sværere at sammenligne kommende års indsatser med tidligere års.

Der bliver ovenikøbet 2 milliarder kroner ekstra at gøre godt med til verdens fattige.

“ UDENRIGSMINISTERIET 30. AUGUST 2016

ER PENGE RETUR ‘EKSTRA’?

Sådan lød det i en pressemeddelelse fra Udenrigsministeriet den 30. august ved lanceringen af Venstre-regeringens finanslovsforslag for 2017. Påstanden hviler på den præmis, at regeringen først budgetterede med at bruge næsten 4 mia. kr. af udviklingsbistanden i 2017 på at modtage flygtninge i Danmark. Det var baseret på et forventet antal asylansøgere på 20.000. Nu er skønnet halveret til 10.000. Ret beset fører det altså 2 mia. kr. tilbage til verdens fattige.

OBS

HOLD ØJE MED

- ▶ Vil udgiften til flygtningemodtagelse pr. flygtning finansieret af udviklingsbistanden fortsætte sin stigning?
- ▶ Vil regeringen åbent fremlægge de poster til at modtage flygtninge, som finansieres over udviklingsbistanden?
- ▶ Vil regeringens massive satsning på erhvervssamarbejde gå ud over fattigdomsorienteringen af dansk bistand?
- ▶ Hvordan vil regeringen udmønte sin strammere styring af de danske civilsamfundsorganisationer?
- ▶ Viser partierne i rød blok vilje til at bringe dansk udviklingsbistand op på sit tidligere niveau og til at sætte loft over brugen af udviklingsbistand til at finansiere flygtningemodtagelse?

EN UAFHÆNGIG ANALYSE AF ET EFTER TO SKRIDT SKRIDT FREM TIL BAGE FINANSLOVS FORSLAGET FOR 2017

KOLOFON

TEKST JESPER HELDGAARD, JHELDGAARD@GMAIL.COM

KONSULENT THOMAS RAVN-PEDERSEN

DESIGN KIT HALDING/SURVIVALKIT.DK

UDGIVER TIMBUKTU FONDEN, 2016

TRYK LITOTRYK

LÆSEVEJLEDNING

CENTRALE KILDER TIL TAL OG DATA:

DANIDA ÅRSBERETNINGER: [HTTP://AARSBERETNINGER.DANIDA.UM.DK/](http://aarsberetninger.danida.um.dk/) OG

[HTTP://OPENAID.UM.DK/](http://openaid.um.dk/)

FINANSLOVE OG FINANSLOVSFORSLAG